

Vattenverksamhet - lagstiftningen

Miljöbalken infördes den 1 januari 1999. Balken är resultatet av en omfattande sammanslagning och bearbetning av 16 tidigare miljölagstiftningar. Det som sägs i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En hållbar utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

I 11 kapitlet finns i princip alla bestämmelser som reglerar vilka överväganden som behöver göras när vi vill bygga i vatten eller på annat sätt påverka vattenförhållanden. Utöver 11 kapitlet finns några tillägg i andra avsnitt av miljölagstiftningen som berör vattenverksamhet. Dessa bestämmelser återfinns i lagen om särskilda bestämmelser om vattenverksamheter och förordningen (1998:1 388) om vattenverksamheter .m.m.

Definition

Vattenverksamhet är följande:

- Uppförande av anläggningar i vattenområde samt utrivning, lagning eller ändring av dessa,
- Fyllning och pålning i vattenområde,
- Bortledande av vatten från vattenområde,
- Grävning, sprängning och rensning i vattenområde,
- Bortledande av grundvatten och utförande av anläggningar för detta,
- Tillförsel av vatten för att öka grundvattenmängden samt utförande av anläggningar och åtgärder för detta,
- Åtgärder som utförs för att avvattna mark, sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål (markavvattning),
- Andra åtgärder i vattenområden om syftet är att förändra vattnets djup eller läge.

Med vattenområde menas ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd.

[Miljöbalken \(SFS 1998:808\)](#)

[11 kapitlet](#)

[Lagen om särskilda bestämmelser om vattenverksamheter](#)

[Förordningen \(1998:1388\) om vattenverksamheter m.m](#)

Annan lagstiftning i samband med vattenverksamhet

Miljömål

Sverige har 16 miljömål varav flertalet av dem berör vatten (t.ex. levande sjöar och vattendrag). Miljökvalitetsmålen syftar till att: främja människors hälsa, värna den biologiska mångfalden och naturmiljön, ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena, bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga och trygga en god hushållning med naturresurserna

Strandskyddsdispens

Utmed alla stränder råder generellt strandskydd. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön. Kommunerna beslutar om strandskyddsdispens och upphävande av strandskydd i detaljplan i de flesta fall (utom i de fall länsstyrelsen beslutar). Länsstyrelserna ansvarar för tillsynen av strandskyddsområden när det gäller försvarsanläggningar, allmänna vägar och järnvägar samt statligt skyddade områden enligt 7 kapitlet i miljöbalken.

Biotopskydd

Mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda kan förklaras som biotopskyddsområde. Inom ett biotopskyddsområde får inte bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Vissa naturmiljöer särskilt i jordbruksmark omfattas av det generella biotopskyddet. Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen medge undantag från biotopskydd i de biotoper som omfattas av det generella skyddet.

Vattenförvaltningen

Av vattenförvaltningsförordningen framgår att kvalitetskraven för grundvatten och ytvatten ska fastställas så att tillståndet i vattenförekomsterna inte försämras och så att dessa senast 22 december 2015 uppnår god status.

Dispens för dumpning

Att tippa muddermassor i havet betraktas som dumpning av avfall och är förbjudet. Dispens från förbudet att dumpa muddermassor i vattenområde prövas av Naturvårdsverket.

Uppläggning av muddermassor och rensningsmassor

Uppläggning av muddermassor klassas som miljöfarlig verksamhet enligt 9 kapitlet i miljöbalken. Muddermassor som ska läggas upp på land måste anmälas i god tid till miljökontoret på kommunen. För anmälan till kommunen måste man bland annat kunna redovisa om massorna innehåller några föroreningar, den volym som ska läggas upp och platsen för upplaget. Man bör tänka på att upplaget ska placeras på sådant sätt att massorna inte kan rinna tillbaka i vattnet vid t.ex. kraftiga regn.

Om den samlade volymen muddermassor väger mer än 1000 ton måste uppläggningsen prövas av miljöprövningsdelegationen (MPD) vid länsstyrelsen som en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet.

Uppläggning av massor från dikesrensning

Den som utför rensning för att bibehålla vattnets djup eller läge i enlighet med 11 kapitlet 15 § miljöbalken får lägga rensningsmassor på

[Sveriges Miljömål](#)

[Bestämmelserna om Strandskydd](#)

[Bestämmelser om biotopskydd](#)

[Lista över generell biotopskyddade områden](#)

[Bestämmelser om dumpning](#)

[Bestämmelser om uppläggning av muddermassor](#)

[Vattenförvaltningsförordningen 4 kap 2 och 5 §§](#)

[Upplag av rensningsmassor på annans mark](#)

[Bestämmelser om bygglov](#)

[Bestämmelser om rivnings- och marklov](#)

närmaste strand om det inte medför avsevärd olägenhet från allmän eller enskild synpunkt. Markägaren ska underrättas innan rensningsmassorna läggs upp. Om upplaget skadar annans egendom ska den som lägger upp massorna betala ersättning för vad som skadats.

Bygglov

För att uppföra en ny byggnad krävs i allmänhet bygglov enligt bestämmelserna i plan och bygglagen. Även tillbyggnad kan kräva bygglov.

Marklov

Schaktning eller fyllning som ändrar markens höjdläge inom område med detaljplan kan kräva marklov enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen.